

Totuuden korrespondenssiteoria

■ S. Albert Kivinen

Diplomi-insinööri Heikki Mäntylä sanoo totuuden (*Tieteessä tapahtuu* 2/2011) korrespondenssiteoriasta: ”Onhan totuuden korrespondenssiteoria kaikkien totuusteorioiden joukossa kaikkein avuttomin todetessaan yksinkertaisesti, että väite on tosi, jos se vastaa todellisuutta.”

Mitä avutonta tässä on? Korrespondenssiteoriahan sanoo adekvaatisti eli kohdallisesti (kuten Sven Krohn -vainaja tapasi sanoa), mitä totuus on. Totuusteorian tarkoitus ei ole kertoa, mikä on totta mistäkin. Se on selvitettävä muilla keinoin. Korrespondenssiteoriassa on

kaksi ongelmaa, joihin on vastattu eri tavoin. 1) Mitkä ovat totuusarvon kantajat (ne asiat, jotka ovat tosia tai epätosia): lauseet, ajatukset, propositiot...? 2) Voidaanko korrespondenssi- eli vastaavuussuhdetta luonnehtia lähemmin?

”Sisäinen realismi”, totuuden koherenssiteoria ja muut huuhaa-vaihtoehdot voidaan huoletta siirtää Ö-mappiin.

Kirjoittaja on Helsingin yliopiston teoreettisen filosofian dosentti (emeritus).